

Voorzitter: J. Lo-A-Njoe (D66)

Namens de raad: T. van de Vendel (GL), J. Scoop (PvdA), A. Poelstra (D66), J. Bosma (PvdD), M. den Os (Stadspartij), D. Brandenburg (SP), R. Meijer (VVD), T. Wuestman (S&S), R. van der Heide (CU), I. van Jaarsveld (CDA), E. Bernabela (PvvhN)

Namens het college: R. van Niejenhuis (wethouder)

Namens de griffie: A. van Linschoten

Luchtkwaliteit

00:14:28

Voorzitter: Ik hoor de klokken van d' Olle Grieze, dus volgens mij kunnen we starten.

00:14:33

Voorzitter: Dames en heren, welkom bij deze meningsvormende sessie over het agenderingsverzoek luchtkwaliteit. Het agenderingsverzoek is gedaan door de fracties van D66, Partij voor het Noorden, GroenLinks, Partij voor de Dieren en de ChristenUnie. U heeft de bespreekpunten vooraf gezien. We hebben voor deze sessie 60 minuten. Dat betekent dat u 3 minuten spreektijd heeft en het college er maar liefst twaalf heeft. We gaan starten met de eerste termijn. U bent ervan op de hoogte dat de eerste termijn bedoeld is voor politieke vragen en dat we geen interrupties doen. Ik inventariseer graag wie er vragen heeft voor de eerste termijn. Ik begin aan mijn rechterzijde met mevrouw Bosma.

00:15:21

Mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): Dank u, Voorzitter. Het college noemt het gebrek aan draagvlak als een van de argumenten om geen stopverbod in te voeren. Ik vroeg me af wat het college ziet als eigen aandeel in het creëren van draagvlak.

00:15:36

Voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar mevrouw Van der Heide van de ChristenUnie.

00:15:41

Mevrouw Van der Heide (ChristenUnie): Dank. Ik zag in de brief uit 2023 dat het lastig is om maatregelen te treffen om de luchtkwaliteit te verbeteren. Ik vroeg me af of er al is nagedacht over eventuele interventies. Het is een beetje technisch, maar het was niet gelukt om de technische vragen van tevoren te stellen, dus vandaar.

00:16:02

Voorzitter: Dank u. Mevrouw Poelstra van D66.

00:16:06

Mevrouw Poelstra-Bos (D66) : Dank u wel, voorzitter. Ik ben benieuwd of het college bereid is om een project te ondersteunen waarbij inwoners in een citizen science project aan de slag gaan met hoogwaardige meetapparatuur.

00:16:20

Voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik nog eenmaal rond. GroenLinks, meneer Van de Vendel.

00:16:25

De heer Van de Vendel (GroenLinks): Dank u wel. Ik vroeg me af wat wij van het uitvoeringsplan Luchtkwaliteit kunnen verwachten qua verdere maatregelen, die

eventueel genomen worden voor het verbeteren van de luchtkwaliteit. Of is het slechts beschrijven van de huidige staat?

00:16:38

Voorzitter: Dank u wel. Dan hebben we denk ik alle vragen voor de eerste termijn gehad. Dank, dan gaan we over naar het college voor beantwoording.

00:16:51

De heer Van Niejenhuis: Voorzitter, dank u wel. Zou ik allereerst mogen vragen aan de ChristenUnie om de vraag nog een keer te herhalen, want ik kreeg deze niet goed mee.

00:16:58

Mevrouw Van der Heide (ChristenUnie): Dat mag. Ik doe even dat ding wat verder naar voren. In de brief stond dat het nu lastig was om concrete maatregelen aan te dragen voor het verbeteren van de luchtkwaliteit. Ik vroeg me af of er al was onderzocht of op een andere manier was gekeken of er interventies mogelijk zijn.

00:17:25

Voorzitter: Dank u wel. Ik denk dat het zo helder is.

00:17:28

De heer Van Niejenhuis: Ja, dank u wel. Ik begin met de vraag van de Partij voor de Dieren. Het college heeft aangegeven dat een gebrek aan draagvlak één van de redenen is om geen stookverbod in te voeren op dit moment. Het is een terechte vraag wat het eigen aandeel is. We kunnen natuurlijk als stadsbestuur proberen draagvlak te creëren voor bepaalde maatregelen, zoals we dat ook op andere vlakken gedaan hebben. Dit is echter een deel van de argumentatie geweest waarom we nu niet kiezen voor een stookverbod. Het gaat ook over de juridische haalbaarheid, over proportionaliteit en ingrijpen in de persoonlijke levenssfeer. Je kunt bepaalde dingen verbieden, terwijl je ook moet kijken wanneer je dat doet en of de argumentatie om dat te doen zwaarwegend genoeg is. Ik denk dat we daar in de tweede termijn wat meer over kunnen uitwisselen met elkaar.

00:18:12

De heer Van Niejenhuis: ChristenUnie zegt, concrete maatregelen zijn nog niet benoemd. Klopt. In Groningen is de lucht schoon. Ik spreek zelfs wel eens mensen die naar Groningen zijn verhuisd, omdat de lucht hier schoon is. Dat heeft te maken met een gebrek aan industrie, zoals we weten. We zien dat vooral op gebied van mobiliteit nog veel winst te halen is. Vorige periode hebben we daarvoor een mooi mobiliteitsplan vastgesteld. Concrete interventies zijn snelheden omlaag brengen en knips maken in wegen om bepaalde gebieden te ontlasten. Dit zijn denk ik concrete maatregelen die we al op de korrel hebben.

00:18:50

De heer Van Niejenhuis: D66 vraagt citizen science en instellen van meetpunten voor luchtkwaliteit. Ik vind het lastig om daar direct ja of nee op te zeggen. De rode draad in de reactie van het college is vandaag dat we op zoek zijn naar wat moeten we echt doen, wat is belangrijk en welke prioriteiten stellen we. Groningen is erg schoon, dus je moet altijd kijken naar nut en noodzaak en naar proportionaliteit. Het kan zijn dat dit een goed plan is. Ik zou het wel graag willen relateren aan het

uitvoeringsplan wat het college heeft aangekondigd. Dat is misschien het bruggetje naar GroenLinks.

00:19:24

De heer Van Niejenhuis: De laatste vraag is wat kunnen we verwachten van het uitvoeringsplan. Ik heb zojuist gezegd dat de lucht in Groningen schoon is en tegelijkertijd weten we ook dat dit belangrijk is. Ik zit hier niet voor niets als wethouder Ruimtelijke Ordening. Het is een belangrijk sturend element in onze stadsontwikkeling. Geen schone lucht is hetzelfde probleem als wanneer de mobiliteit of het water niet in orde is. Dan kan de stad zich namelijk niet ontwikkelen en wordt dat vroeg of laat een belemmering in onze ontwikkeling. Het uitvoeringsplan zal zich dus vooral richten op de lucht is nu schoon, maar de normen gaan omhoog. Het wordt drukker in de stad en hoe houden we die lucht zo schoon of hoe maken we de luchtkwaliteit misschien nog beter.

00:20:04

Voorzitter: Dank u wel. Ik denk dat de vragen daarmee grotendeels beantwoord zijn. Meneer Van de Vendel heeft nog een vervolgvraag.

00:20:11

De heer Van de Vendel (GroenLinks): Komen daar dan concrete extra maatregelen in te staan? Of is het meer beschrijvend van wat er op de planning staat? Sowieso is het nu natuurlijk nieuw, omdat we het Schone Lucht Akkoord hebben getekend.

00:20:24

De heer Van Niejenhuis: Dat weet ik nog niet, maar het is wel een uitvoeringsplan en geen visie. Ik heb het nog niet gezien, dus ik kan daar geen antwoord op geven.

00:20:33

Voorzitter: Nog een vervolgvraag van mevrouw Bosma van Partij voor de Dieren.

00:20:36

Mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): Dank u, Voorzitter. De wethouder stelt, denk ik deels terecht, dat de lucht in Groningen schoon is. Ik denk relatief schoon. Toch zien we dat we niet voldoen aan alle WHO-normen. Fijnstof is bijvoorbeeld te hoog voor die WHO-norm. Hoe beoordeelt het college dat?

00:20:59

De heer Van Niejenhuis: Als je kijkt naar wat hebben we in deze stad te doen, wat zijn de grote problemen en waar moeten we mee aan de slag, dan staat de kwaliteit van de lucht niet bovenaan op het prioriteitenlijstje. Er is geen enorme urgentie om hiermee aan de slag te gaan, omdat de luchtkwaliteit best goed is. Er zijn een aantal andere zaken in deze stad die veel meer onze aandacht verdienen. Als we kijken naar de normen die nu in Europa gelden, dan voldoen we daaraan. De kunst is, en dat is wat ik net zei over het uitvoeringsplan, om te zorgen dat we die hoge luchtkwaliteit vast blijven houden, ondanks de manier waarop deze stad zich verder gaat ontwikkelen.

00:21:35

Voorzitter: Goed, dan zijn we daarmee gekomen aan het einde van de eerste termijn. We gaan over naar de tweede termijn, waarin u het debat met elkaar kunt voeren.

Wie mag ik als eerste uitnodigen voor de woordvoering? Mevrouw Bosma van de Partij voor de Dieren.

00:21:47

Mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): Dank u, Voorzitter. Als je op dit moment de kaart van Nederland erbij pakt, dan kleurt hij rood. Dat is helaas niet, omdat het socialisme hoogtij viert, maar omdat het stookalert van kracht is. Er zijn veel schadelijke stoffen in de lucht en die vormen een serieus risico voor de gezondheid van mensen. Niet alleen mensen met astma en COPD, maar het verhoogt ook het risico op longkanker en hart- en vaatziekten. Elke winter krijgen we veel berichten van inwoners die gezondheidsproblemen ervaren door luchtvervuiling. Daarin staan zij niet alleen. Longartsen, waaronder die van ons eigen UMCG, deden kortgeleden de oproep om meer aandacht te vragen voor die luchtvervuiling en houtstook. Onderzoekers uit Wageningen publiceerden pas geleden dat er jaarlijks 3.000 sterfgevallen zijn die je statistisch gezien kunt relateren aan houtstook.

00:22:38

Mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): Mensen moeten kunnen wonen, slapen en spelen in een gezonde lucht. We willen bewoners beschermen tegen het inademen van schadelijke stoffen, zeker gezien onze stad steeds drukker wordt. Gelukkig doen we, de wethouder zei het net al even, al veel om de lucht in Groningen schoner te maken en schoon te houden. We hebben een zero-emissiezone ingevoerd, we beperken zoveel mogelijk de verkeersbewegingen en steken bijvoorbeeld minder vuurwerk af. De luchtkwaliteit is hierdoor verbeterd, maar de concentraties fijnstof en stikstofdioxide zijn nog altijd boven de WHO-normen. De maatregelen met de meeste grootschalige impact gaan over mobiliteit. Daarom zijn we voorstander van meer autoluwe zones en waar mogelijk het uitbreiden van die zero-emissiezone. Daarnaast kunnen we meer doen. We kunnen maatregelen nemen tegen houtrook en bijvoorbeeld extra eisen stellen bij bouwplannen.

00:23:34

Voorzitter: Dat levert een interruptie op van de SP.

00:23:36

De heer Brandenburg (SP): Een verduidelijkende vraag, Voorzitter. Ik ben wel benieuwd wat D66...

00:23:41

De heer Brandenburg (SP): Sorry, hoor. Het is laat.

00:23:44

Spreker : Het is in ieder geval beter dan de VVD.

00:23:49

De heer Brandenburg (SP): Nee, D66 is zelden beter dan de VVD, Voorzitter, maar dat daargelaten. Wat bedoelt de Partij voor de Dieren precies met het uitbreiden van zero-emissie zones? Hoe ziet ze dat voor zich? In grootte uitbreiden of in tijden of voor typen vervoer? Hoe moet ik dat zien?

00:24:09

Voorzitter: De Partij voor de Dieren.

00:24:11

Mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): Dank, Voorzitter. Ik begon nog zo aardig over het socialisme en wordt toch helaas uitgemaakt voor D66. Ik bedoel met het uitbreiden van autoluwe zones dat wij kunnen kijken waar wij in Groningen de verkeersbewegingen verder kunnen beperken. Dat kan zijn bij het aanleggen van nieuwe wijken bijvoorbeeld, maar ook zoals nu bij de Kerklaan bijvoorbeeld dat we kijken waar kunnen we autowegen meer autoluw maken en dus de uitstoot verminderen.

00:24:43

Voorzitter: Dank voor het antwoord. U zit bijna aan uw tijd. Ik weet niet of u ook aan het eind van uw woordvoering bent.

00:24:47

Mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): Bijna.

00:24:48

Mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): Ons voorstel is om te beginnen met een stookverbod, waar de luchtkwaliteit op zijn slechtst is op basis van het stookalert. Dit biedt inwoners de kans een melding te maken bij overlast door houtrook, als ze er met hun burens niet uitkomen. Het doel hiervan is niet om boetes uit te delen, maar om bewustwording te creëren. De wethouder van de Partij voor de Dieren in Amersfoort vertelde, dat daar de meest gehoorde reacties bij de boa is dat mensen niet weten dat het zoveel schade en overlast veroorzaakt. Tot slot, zouden we graag in nieuwe wijken een verbod op rookkanalen opnemen en als vereiste meenemen bij projectontwikkelaars of als onderdeel van de Omgevingswet. Dank u.

00:25:31

Voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar meneer Meijer van de VVD.

00:25:38

Voorzitter: Mevrouw Bosma heeft helaas geen tijd meer om die te beantwoorden. Zou u dan direct naar de woordvoering willen of nog even wachten? Ga uw gang.

00:25:53

De heer Meijer (VVD): Dank, Voorzitter. De VVD staat voor de vrijheid van onze inwoners. We geloven dat mensen zelf keuzen moeten kunnen maken over hoe ze wonen en hoe ze leven. Tegelijkertijd erkennen we dat de luchtkwaliteit een reëel gezondheidsvraagstuk is, zeker in een stedelijke omgeving als Groningen.

00:26:14

De heer Meijer (VVD): Verkeer pakken we al stevig aan en is voor ons geen optie voor extra maatregelen. Echter, houtstook blijkt een bron van hinder en fijnstof, vooral in de woonwijken. Een algeheel stookverbod, zoals in Amersfoort of Utrecht, vinden wij juridisch wankel, moeilijk handhaafbaar en maatschappelijk niet gedragen. Als VVD willen we geen verbodsbeleid dat de rechtszekerheid ondermijnt en leidt tot nadeelcompensatieclaims. Wat wel kan, is stimuleren en normeren. Daarom stellen wij - en we horen graag straks van de wethouder hoe hij daar tegenaan kijkt - een gemeentelijke stimuleringsregeling voor met de mogelijkheid om fijnstoffilters te plaatsen bij huishoudens met bestaande houtkachels. Dat verbetert namelijk de luchtkwaliteit zonder de vrijheid te beperken.

00:27:05

Voorzitter: Dat levert u, voordat u verder gaat, een vraag op van mevrouw Bosma van de Partij voor de Dieren.

00:27:10

Mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): Dank u, Voorzitter. Waarop baseert de VVD dat zo een verbod geen stand houdt bij de rechter?

00:27:15

Voorzitter: Meneer Meijer.

00:27:17

De heer Meijer (VVD): U kunt teruglezen in de stukken van Utrecht en Amersfoort dat het bijna niet te handhaven is. Waarom zou je beleid maken voor iets wat je niet kunt handhaven?

00:27:26

Voorzitter: Dat zei u via de voorzitter. Ik ga naar mevrouw Bosma.

00:27:29

Mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): Dat is geen antwoord op mijn vraag. Ik vroeg waarop u baseert dat het verbod niet standhoudt bij de rechter, niet waarom het niet te handhaven is.

00:27:38

Voorzitter: Ook deze vraag was via de voorzitter. Meneer Meijer.

00:27:41

De heer Meijer (VVD): Dank u wel, Voorzitter. Als antwoord hierop: de kaart, die daarvoor gebruikt wordt, is per uur. Nu mag ik gaan stoken en dan moet ik over een half uurtje weer gaan kijken of het niet kan. Wij denken dat het juridisch uiteindelijk niet haalbaar is.

00:27:58

Voorzitter: Dat levert nog één interruptie op van mevrouw Bosma.

00:28:00

Mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): Daar wil ik op reageren. Het klopt niet dat het per uur is, het is per zes uur. Bovendien is uw argument dat het niet standhoudt bij de rechter, dus uw mening.

00:28:13

Voorzitter: Zei u via de voorzitter. Meneer Meijer.

00:28:16

De heer Meijer (VVD): Dank u wel, Voorzitter. Ik kan hier nog lang over het juridische verhaal gaan praten, maar als u de stukken erop naleest, dan wordt aangegeven dat het juridisch wankel is om dit voor elkaar te krijgen.

00:28:29

Voorzitter: Voordat u verder gaat, meneer Brandenburg van de SP.

00:28:32

De heer Meijer (VVD): Voorzitter, over een iets andere boeg, want ik vind de genuanceerde houding rondom houtstook van de VVD best interessant. U stelt een

stimuleringsregeling voor. Hoe staat de VVD tegenover een verplichting voor mensen om een dergelijk filter te installeren?

00:28:48

Voorzitter: Dank u. Meneer Meijer.

00:28:51

De heer Meijer (VVD): Dat is op dit moment niet realistisch, als je kijkt naar wat je dan gemeentelijke aan ambtenaren moet inzetten. Je moet haast deurtje bellen om te kijken wie een houtgestookte kachel heeft en of dat een type kachel is waar een fijnstoffilter in kan. Als ik ga kijken naar de kosten, dan is het niet reëel om dat te gaan vragen.

00:29:12

Voorzitter: Gaat u verder met uw woordvoering.

00:29:13

De heer Meijer (VVD): Dank u wel, Voorzitter. Dit is voor ons de liberale lijn; geen verbod, wel verantwoordelijkheid. We verbeteren de luchtkwaliteit, beschermen de gezondheid van de kwetsbaren en respecteren de vrijheid van onze inwoners die toch graag een vuurtje willen stoken. Dank u wel.

00:29:31

Voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar meneer Van de Vendel van GroenLinks.

00:29:35

De heer Van de Vendel (GroenLinks): Ik zou graag aansluiten bij de laatste woorden van de VVD, dat is weer eens wat anders. De vrijheid om een vuurtje te stoken is voor sommigen een groot goed. Alleen, het gaat vaak ten koste van de gezondheid van de ander, de nachtrust van de ander en de woonkwaliteit van de ander en daar hebben we het vanavond over. Bij luchtkwaliteit komt woongenot sterk kijken. Daarom willen wij in navolging van de Partij voor de Dieren pleiten om juist op het moment dat de piekbelasting het allerhoogste is, op momenten - zoals vandaag - dat het buiten niet waait en er laaghangende bewolking is, de rest van onze inwoners die wel last hebben van deze houtstook te beschermen.

00:30:17

Voorzitter: Dan geef ik het woord aan meneer Meijer voor een interruptie.

00:30:20

De heer Meijer (VVD): Dank u wel, Voorzitter. Hoe denkt u erover om te kijken naar een fijnstoffilter? Als die geplaatst worden in de kanalen wordt er veel fijnstof afgevangen. Zou dat niet een oplossing zijn in plaats van een rookverbod?

00:30:32

Voorzitter: Dank u wel. In het algemeen vraag ik de raadsleden om via de voorzitter te spreken, dus u richt zich tot mij. De vraag is helder. Meneer Van de Vendel.

00:30:41

De heer Van de Vendel (GroenLinks): Ik denk dat het zeker een goede optie is. Om de hoeveelheid schadelijke stoffen die uit een kachel komen te verminderen, is een fijnstoffilter een goed begin. Dit zou de basis moeten zijn en het zou überhaupt verplicht moeten zijn op elke kachel die nog verkocht mag worden. We weten steeds

meer hoe schadelijk houtstook is en hoe groot dat onderdeel is van fijnstof in Nederland. We zijn allemaal opgegroeid met het idee dat houtstook leuk is, dat het gezellig is en dat het past bij ons leven. Langzaam komen we erachter - net als met andere dingen in ons leven, zoals stikstof misschien en CO2 - dat het vervuilend is voor ons allemaal. We moeten dus ook leren dat het niet normaal is om dat te doen.

00:31:21

De heer Van de Vendel (GroenLinks): Natuurlijk snap ik dat we dat niet direct allemaal veranderen, want mensen zijn mensen, maar juist op de piekmomenten moeten we onze mede-inwoners beschermen. We moeten zorgen dat er een verbod is op het moment dat de meeste uitstoot is. Dit is een aantal momenten per jaar en op dat moment moet je ervoor zorgen dat je mede-inwoners er geen last van hebben. De rest van het jaar kun je jouw vuurtje stoken. Onze luchtkwaliteit is gelukkig heel goed. Die is beter dan waar dan ook in Nederland, dus dat is fijn. Dit is de belangrijkste knop waar we aan kunnen draaien.

00:31:54

Voorzitter: Een interruptie van mevrouw Bernabela.

00:31:56

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Bedankt, Voorzitter. Ik vroeg me af, Voorzitter, hoe GroenLinks erover denkt, als de burens er ontzettend last van hebben, om dan ook maar gerust te stoken, desnoods buiten en ga maar door. Dat lijkt me nog niet goed. GroenLinks heeft het over de kwetsbaren, maar het is niet zo dat iedereen daar last van heeft? Zelfs de mensen die stoken?

00:32:19

Voorzitter: Meneer Van de Vendel van GroenLinks.

00:32:21

De heer Van de Vendel (GroenLinks): Dat is absoluut waar. Ik ben van mening dat iedereen er last van heeft en dat iedereen er schade van ondervindt, maar ik denk dat we ons, vooral gezien het draagvlak in de samenleving, moeten richten op juist het moment dat mensen er de meeste schade van hebben. Op de 'rode dagen' moeten we zorgen dat we onze mede-inwoners beschermen. Daarnaast...

00:32:46

Voorzitter: Voordat u naar daarnaast gaat, gaan we naar de overkant. Meneer Wuestman.

00:32:51

De heer Wuestman (Student en Stad): Top! Dank u wel, Voorzitter. De heer Van de Vendel pleit voor een stookverbod op bepaalde tijden. Ziet de heer Van de Vendel niet veel ruimte in het in gesprek gaan met inwoners over de effecten van die houtstook? Er op die manier voor zorgen dat ze uit zichzelf ervoor kiezen om eerst naar die stookwijzer te kijken, dan zien dat het niet het moment is om te stoken en het dan ook niet doen.

00:33:11

Voorzitter: Meneer Van de Vendel.

00:33:13

De heer Van de Vendel (GroenLinks): Dat lijkt me een goed begin. Er zijn in andere

steden veel initiatieven dat wijken met elkaar in gesprek gaan over hoe ze hiermee omgaan. Ik denk dat het een goed signaal is, juist op korte termijn, om te zorgen dat we zoveel mogelijk van die mensen die ons nu mailen en contact opnemen, die er echt last van hebben in hun leefkwaliteit, die de stad uitgejaagd worden in de winter op sommige dagen, omdat ze niet kunnen ademen, nu beschermen. Daarnaast, zoals de wethouder ook aangaf, moeten wij in de toekomst onze stad en onze gemeente schoon houden met een steeds grotere druk op de leefomgeving. Daarbij zou ik het logisch vinden om inderdaad in nieuwe woningen geen rookkanalen meer toe te staan, zodat het extra helpt om ondanks de groei van onze stad ervoor te zorgen dat er niet meer houtstook bijkomt, waarvan we steeds meer weten hoe schadelijk dat is.

00:34:07

Voorzitter: Daarmee bent u aan het eind van uw spreektijd. Ik verzoek u allen op tijd te interrumperen, want drie minuten zijn zo voorbij. Die zijn voorbij voor meneer Van de Vendel, dus hij kan geen interrupties meer beantwoorden. Ik kijk even rond. Wie mag ik het woord geven voor de woordvoering? Mevrouw Bernabela, Partij voor het Noorden.

00:34:24

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Dank u wel. Schone lucht is een groot goed. In Groningen is de lucht stukken schoner dan in andere steden. Er zijn zelfs mensen die als 'luchtvluchteling' vanuit de Randstad of Limburg of Brabant hier zijn gaan wonen. Er valt echter nog genoeg te verbeteren. We zouden ervoor kunnen zorgen dat de wegen minder druk worden en dat het ov beter wordt, zodat er minder reden is om de auto te pakken. De meeste ritten met de auto zijn korter dan vijf kilometer en zouden prima kunnen met de fiets of het ov kunnen, als de weg tenminste goed begaanbaar is en de route goed te doen is. Dat zou al heel wat schelen in de luchtverontreiniging. De westelijke Ring, die vlak langs de wijken Paddepoel, Vinkhuizen en volgens mij ook Reitdiep loopt, zou een stuk minder druk worden met het transport dat helemaal niet in de stad hoeft te zijn. Helaas was voor onze motie 'Go West', ingediend op 7 mei, om een geheel nieuwe Ring West wat verder weg, bijvoorbeeld vanaf de Westpoort naar de N355, te plaatsen geen meerderheid te vinden.

00:35:41

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Gelukkig was er wel een meerderheid te vinden voor de motie 'Aanpak fijnstof en geluidsoverlast van de Westflank', maar uit de stukken blijkt dat het lastig is om daar wat aan te doen. Ook in de toekomst, als er meer elektrisch gereden wordt, zit je nog steeds met het fijnstof van de banden. Fijnstof is een sluipmoordenaar. Je ziet het niet, maar toch is het er en het leidt tot astmatische klachten, longkanker en andere problemen aan de luchtwegen.

00:36:12

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Daarnaast vinden we dat Groningen zeker wat moet doen aan de houtstook. Als dat verbod niet per 2030 kan - zoals in Utrecht gebeurt, omdat men al eerder geïnvesteerd heeft in pelletkachels - dan is het misschien mogelijk om het uit te faseren, via campagnes te ontmoedigen of juist te zeggen dat er een leukere manier is om te stoken of om niet te stoken en het te verbieden per 2032 of 2035, ik noem maar een getal. Dan is de terugverdientijd van

zo een pelletkachel toch inmiddels wel gehaald? Ook zou je nieuwe woningen moeten bouwen zonder rookkanaal en beter uitleggen en een nieuwe campagne tegen buiten stoken zou gevoerd kunnen worden. Nog beter is een verbod op buitenstook, zeker in dichtbebouwd gebied. Waarom is draagvlak hier wel van belang en weegt dat opeens zwaarder dan het doel, terwijl bij andere projecten niet of nauwelijks wordt meegenomen hoe de inwoners erover denken?

00:37:23

Voorzitter: U bent bijna door uw spreektijd, maar u heeft nog een interruptie van meneer Brandenburg. Wellicht kunt u die nog net beantwoorden. Meneer Brandenburg.

00:37:29

De heer Brandenburg (SP): Weer een verduidelijkende vraag, sorry daarvoor. Hoe ziet de Partij voor het Noorden zo een buitenstookverbod voor zich? Vallen daar bijvoorbeeld ook barbecues onder?

00:37:38

Voorzitter: Graag een kort antwoord. Partij voor het Noorden.

00:37:40

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Ja, als op een bepaalde manier gestookt wordt. Kijk, je kunt natuurlijk van een barbecue wat minder lucht laten komen. Kijk, wat mij betreft, verbied je het allemaal. Om het correct te laten zijn, kan het ook best wat minder. Het kan in zo een dichte barbecue worden gedaan.

00:37:59

Voorzitter: Dank u wel. U bent door uw tijd heen. U heeft wellicht nog één slotzin voor ons en dan gaan we door naar de volgende.

00:38:07

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Ik zou zeggen, zet de luchtkwaliteit van de Groningers op nummer één en doe alles om dit te verbeteren waar het kan.

00:38:16

Voorzitter: Dank u wel, helder. Dan ga ik naar meneer Den Os. Ga uw gang.

00:38:22

De heer Den Os (Stadspartij 100% voor Groningen): Dank u wel, Voorzitter. Ik begin met een luchtig verhaaltje. Toen ik in 2005 afstudeerde, heb ik met een vriend de rugtas ingepakt, ov-jaarkaart ingeleverd, duim omhoog en go! Op reis naar Spanje, gelift en met de trein, door naar Marokko en vandaar naar Caïro. Van Caïro gingen we weer naar Nederland en daar gebeurde het. Op de taxibaan zit ik in het vliegtuig, ik kijk naar de stad en ik zie over die stad een dikke vieze geelbruine deken, waarvan ik dacht: heb ik daar echt in gelopen, ik ben blij dat ik daar niet woon.

00:38:54

De heer Den Os (Stadspartij 100% voor Groningen): Nu willen wij als Stadspartij niet zeggen dat er hier geen vuiltje aan de lucht is, maar we doen het in Groningen helemaal zo gek nog niet. Dat er nog ruimte is voor verbetering, begrijpen wij ook. Dat inwoners last hebben van slechte luchtkwaliteit is natuurlijk niet fijn en dat we onze inwoners moeten beschermen, is zeker waar. Echter, als ik deze stukken lees dan word ik zo om de oren geslagen met getallen en rapporten dat ik er bijna treurig

van word en ga denken dat het slecht gaat in Groningen. Dat is niet zo. We zitten ver onder de landelijke normen en bijna op de WHO-normen, maar zoals ergens in de stukken wordt gezegd, hebben getallen niet alles te maken met gezondheid en ongezond.

00:39:29

De heer Den Os (Stadspartij 100% voor Groningen): Ik lees in de brief van de raad van 31 mei dat dit wordt veroorzaakt doordat concentraties fijnstof in onze gemeente in sterke mate worden bepaald door de achtergrondconcentraties. Wij kunnen daar niet zoveel mee. Dan terug naar Groningen. Als wij maatregelen kunnen treffen die een bijdrage kunnen leveren aan de luchtkwaliteit, willen wij dat als Stadspartij best steunen. Echter hebben wij nog moeite met de grotere zero-emissie zones, hout stoken in de openbare ruimte - ik zie af en toe een verdwaalde barbecue, maar niet veel meer - en hout stoken in oude woningen gaan verbieden. Gaat dit niet te ver? Kunnen we dat wel handhaven?

00:40:06

Voorzitter: U heeft een interruptie van D66, mevrouw Poelstra.

00:40:10

Mevrouw Poelstra-Bos (D66) : Dank u wel, Voorzitter. U gaf aan dat u niet wilt wonen in een stad die zo vies is. U zegt dat het niet vaak voorkomt, maar we hebben toch wel vaak klachten van mensen die veel last hebben van zo een wolk houtstook bijvoorbeeld. Hoe ziet u dat?

00:40:28

Voorzitter: Ik zie dat niet, maar de meneer Den Os waarschijnlijk wel.

00:40:35

De heer Den Os (Stadspartij 100% voor Groningen): Dat mensen daar last van hebben en dat we daar iets mee moeten, daar ben ik het zeker mee eens. Ik denk dat ik in de laatste drie zinnen van mijn woordvoering antwoord geef op de vraag van D66.

00:40:48

De heer Den Os (Stadspartij 100% voor Groningen): Naast een paar verdwaalde barbecues zie ik niet veel open vuur. Moeten we dat gaan verbieden? Gaat dat niet te ver? Adviseren dat je jouw houtkachel tijdens koude mistige windvrije dagen niet aandoet, zoals ik hier hoor met dat stookalert, kunnen we zeker steunen. Dat vinden we ook goed, maar wij vragen ons af of we niet veel geld gaan investeren in iets waar wij niet veel invloed op hebben. Samengevat, als er een goed idee uit de lucht komt vallen, willen wij er als Stadspartij zeker naar kijken. Wij lazen ook dat er meer gemeten moet worden. Als uit die metingen blijkt dat we gericht goede maatregelen kunnen nemen, dan willen wij daar als partij zeker serieus naar kijken. Dank u wel, Voorzitter.

00:41:31

Voorzitter: Dank u wel, meneer Den Os. Dan ga ik naar mevrouw Van der Heide van de ChristenUnie.

00:41:37

Mevrouw Van der Heide (ChristenUnie): Dank voor het woord, Voorzitter. Laat ik

vooropstellen dat de ChristenUnie - ik denk alle partijen hier - uiteraard veel waarde hecht aan een goede luchtkwaliteit. Het is nuttig om daar met elkaar over te spreken, omdat het daadwerkelijk een probleem is. Een wezenlijk probleem wat soms niet bijdraagt aan het woongenot van onze inwoners en ook niet bijdraagt aan de gezondheid van onze inwoners. Het is heel goed dat hier aandacht voor is.

00:42:05

Mevrouw Van der Heide (ChristenUnie): Allereerst zijn wij blij met de goede luchtkwaliteit in onze gemeente en dat houden we uiteraard graag goed. De wethouder gaf het net al aan. Hoe zorgen we nu met elkaar voor dat die luchtkwaliteit op niveau blijft, dus dat het in ieder geval niet verslechtert? Gelukkig zijn we al bezig met maatregelen die daaraan bijdragen en we zijn benieuwd naar het toekomstige uitvoeringsplan dat daar hopelijk ook aan gaat bijdragen. Dan nog over het dilemma wat al een aantal keren is geschetst; de vrijheid van de één om te stoken, laat ik het zo maar even samenvatten, tegenover de leefkwaliteit en de gezondheid van de ander. Het is niet dat wij daar niets in willen doen en we vinden het ook belangrijk dat daar wel wat in gebeurt, maar tegelijkertijd is het voor ons belangrijk dat maatregelen die wij nemen haalbaar zijn. Ook dat er draagvlak voor is vanuit inwoners van onze gemeente, zodat de maatregelen die worden genomen in ieder geval niet leiden tot onbegrip. Als er eenmaal onbegrip ontstaat, dan komen we nergens. Ik wacht even de interruptie af.

00:43:17

Voorzitter: U heeft het goed gezien. Meneer Van de Vendel van GroenLinks

00:43:19

De heer Van de Vendel (GroenLinks): Dank u wel. Ik vroeg me af hoe begripvol de ChristenUnie is om het op juist die dagen dat de last van de houtstook het ergst is, dus die dagen dat er weinig wind is en dat mensen er veel last van hebben, te verbieden? Hoe logisch vindt de ChristenUnie het om dat op dat moment te doen?

00:43:40

Voorzitter: Mevrouw Van der Heide.

00:43:43

Mevrouw Van der Heide (ChristenUnie): Dank. De ChristenUnie vindt dat niet per definitie onlogisch. Voor zover ik in de stukken heb gelezen, maar misschien ziet de fractie van GroenLinks dat anders, zien wij nog geen haalbaar plan om dat op een duidelijk moment te verbieden. Een plan wat we ook kunnen handhaven en waar duidelijke instrumenten voor zijn die inderdaad proportioneel zijn en ook juridisch haalbaar zijn. Dat is wel heel belangrijk. Wij denken dat je begrip creëert door met elkaar in gesprek te gaan en door voorlichting te geven. Voorlichting geven over wat bijvoorbeeld fijnstoffilters doen bij een houtkachel om draagvlak te creëren voor het misschien uiteindelijk nemen van maatregelen om houtstook helemaal te verbieden. Onze fractie denkt dat we daar nog niet zijn. We houden ervan als de gemeente Groningen vooruitloopt, maar in dit geval lijkt dat ons nu geen haalbare kaart.

00:44:45

Voorzitter: Dank u wel. U bent aan het einde van uw spreektijd.

00:44:48

Mevrouw Van der Heide (ChristenUnie): Dan houdt het op.

00:44:49

Voorzitter: Ook u krijgt de gelegenheid om af te sluiten met een mooie slotzin.

00:44:54

Mevrouw Van der Heide (ChristenUnie): Dat legt de druk hoog. Die slotzin had ik niet, dus het is goed.

00:45:01

Voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar mevrouw Poelstra van D66.

00:45:07

Mevrouw Poelstra-Bos (D66) : Dank u wel, Voorzitter. We zijn in ieder geval blij dat we ons momenteel committeren aan het Schone Lucht Akkoord wat we getekend hebben, dus dat we gaan voor het behouden van onze schone lucht. De lucht in Groningen is relatief schoon, we hebben het eerder vandaag gehoord. Dat is in vergelijking met de rest van Nederland en als je naar het totaalplaatje kijkt, maar we hebben het ook over piekbelasting. We hebben in de beeldvormende sessie gezien, dat de overlast die mensen ervaren in de 'wolken' vieze lucht zitten die tegelijkertijd toch worden uitgestoten. Mensen ervaren daar veel overlast van en als je astmatisch bent, is het helemaal verschrikkelijk om zo een wolk over je heen te krijgen.

00:45:50

Mevrouw Poelstra-Bos (D66) : De GGD liet zien dat de luchtvervuiling gelijk staat aan het meeroken van vier sigaretten. We weten dat ouderen en kinderen extra gevoelig zijn voor stikstofdioxide bijvoorbeeld, dus wij vinden het de moeite waard om te strijden voor vermindering daarvan. Tegelijkertijd zien we uit de collegebrief dat het momenteel lastig is om een houtstookverbod te handhaven. Dat zien we ook in andere steden, maar we willen er naartoe werken om te kijken wat we met bijvoorbeeld een participatieproces kunnen.

00:46:20

Mevrouw Poelstra-Bos (D66) : In Utrecht hebben we gezien dat 77% van de inwoners vindt dat de gemeente maatregelen moet nemen om de luchtkwaliteit te verbeteren. We doen hier de zero-emissie zone en we gaan bezig met 30 kilometerstraten en dat mag wat ons betreft echt wel versneld. Tegelijkertijd moeten we beter gaan meten, zodat we ook precies weten waar we die luchtkwaliteit moeten verbeteren om te voldoen aan die WHO-normen, want die worden strenger. Als we dat goed willen aanpakken, dan moeten we ook weten waar dat moet. We hebben nu te weinig meetpunten, dus vandaar ons pleidooi voor citizen science om bijvoorbeeld bij lantaarnpalen of op andere strategische plekken in de stad goed te kijken naar waar hebben we het nu over, welke stoffen hebben we het over en wat kunnen we terugdringen op welke manier.

00:47:10

Voorzitter: Dank u wel. Meneer Brandenburg van de SP.

00:47:15

De heer Brandenburg (SP): Dank, Voorzitter. Er is al een hoop gezegd. Gemiddeld doen we het natuurlijk best goed in Groningen als het gaat om schone lucht, maar - het is al eerder gezegd - er zijn momenten van piekbelasting en er zijn natuurlijk hotspots aan te wijzen voornamelijk rondom de grotere wegen. Mevrouw Bosma van de Partij voor de Dieren, nu zeg ik het wel goed, zei het ook al: mobiliteit is natuurlijk

een grote vervuiler, met name als het gaat om fijnstof. Laat die grote wegen en die grote plekken in onze stad nu ook vaak de plekken zijn waar goedkopere woningen staan. Deze bewoners ervaren aantoonbaar vaker gezondheidsproblemen. Dat komt natuurlijk deels door mobiliteit, maar ook soms door de kwaliteit van de woningen of het werk dat deze mensen doen. Mobiliteit speelt ook een rol en de indieners vragen, welke maatregelen voor andere partijen haalbaar zijn.

00:48:06

De heer Brandenburg (SP): Mijn fractie ziet er een aantal. Een deel gebeurt natuurlijk al. Bij het steeds meer inrichten van wegen als 30 kilometerweg tekenen we wel aan, dat die weg daar ook op ingericht moet zijn, want anders blijven mensen toch vijftig rijden. Het stimuleren van ov en goederenvervoer vanuit de randen van de stad. U weet ook dat wij daar een taak zien voor een gemeentelijk vervoersbedrijf om dat schoon en netjes op te zetten. Je zou ook bijvoorbeeld kunnen kijken naar verhuurders van deze goedkopere woningen en afspraken maken over fijnstofwerende ventilatie. Je kunt denken aan geluidsschermen met fijnstofabsorberende materialen. Mijn fractie ziet ook iets in een plan om bijvoorbeeld te gaan werken met schone schoolroutes om met name onze kinderen te beschermen tegen de uitstoot van fijnstof.

00:48:58

De heer Brandenburg (SP): Tot slot, Voorzitter, ziet mijn fractie ook de noodzaak voor het handhaven bij industrie. Daar hebben wij in het verleden al vaker aandacht voor gevraagd. Vaker blijkt dat dit weleens misgaat en dat normen overschreden worden. Concluderend Voorzitter, mijn fractie ziet veel in beleid en publiek handelen en iets minder in appelleren aan individueel handelen middels bewustwording.

00:49:21

Voorzitter: Dank u wel. U heeft twee interrupties. Ik stel voor dat we die beiden doen en dat u dan kort antwoord. Eerst mevrouw Bosma.

00:49:28

Mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): Dank, Voorzitter. Ik hoor veel voorstellen, dat is natuurlijk altijd goed om te horen, maar een aantal zijn een beetje symptoombestrijding. Los daarvan, ben ik benieuwd wat de SP vindt van het instellen van zo een houtstookverbod op dagen van piekbelasting?

00:49:43

Voorzitter: Mevrouw Bernabela.

00:49:49

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): U heeft het over industrie. Nu hebben we hier natuurlijk niet zo veel industrie. Zouden we daar misschien meer onderzoek naar moeten doen om in samenwerking met de provincie of andere omliggende gemeenten misschien maatregelen te treffen? Hoe ziet u dat?

00:50:02

Voorzitter: De heer Brandenburg.

00:50:04

De heer Brandenburg (SP): Voorzitter, dat laatste is staand beleid en dat doet de Omgevingsdienst Groningen samen met de provincie en de gemeente. Dat wordt

ook al jaren gedaan bij bijvoorbeeld een bedrijf als Icopal in Hoogkerk, een grote asfaltfabriek waarover wij vaker vragen hebben gesteld in verband met het overschrijden van normen. Dat gebeurt dus. Dat kan mevrouw Bosma symptoombestrijding vinden, maar ik vind dat het probleem aanpakken bij de bron. Om op haar vraag in te gaan, ik kan me voorstellen dat je op momenten van piekbelasting vanuit het oogpunt van volksgezondheid een stookverbod instelt.

00:50:42

Voorzitter: Dank u wel. Ik denk dat daarmee de vragen beantwoord zijn. Dan ga ik door naar de volgende woordvoering en die is van meneer Scoop van de PvdA.

00:50:51

De heer Scoop (PvdA): Dank u wel, Voorzitter. Gemiddeld ademen we in rust tussen de twaalf en twintig keer per minuut. Gelukkig gaat dat vanzelfsprekend, dus staan we er nooit bij stil hoe vaak we ademen. Kun jij je voorstellen, dat we ongeveer twintig keer per minuut afhankelijk van de buitenlucht zijn? Dat zegt hoe belangrijk de goede kwaliteit van de buitenlucht is. Gelukkig doen we het Groninger niet slecht. In vergelijking met andere, grotere steden doen we het relatief goed. We zien dat het college veel goede dingen doet om dit te behouden bijvoorbeeld de zero-emissie, in de toekomst meer inzetten op 30 kilometerzones en ov en fiets stimuleren. We steunen deze maatregelen enorm.

00:51:29

De heer Scoop (PvdA): In de agendering wordt ook gevraagd hoe wij kijken naar nieuwe maatregelen. Voor onze fractie is het belangrijk dat alles wat we nieuw bedenken proportioneel, effectief en te handhaven is. Dan kom ik bij het zwaartepunt van dit debat, de vraag die collega's stelden over een houtstookverbod. Mijn fractie zou meer zijn voor een dringend advies aan mensen om niet te stoken, maar een verbod zien we niet zo zitten. Dat heeft onder andere te maken met dat het college zegt dat het niet handhaafbaar is.

00:52:01

Voorzitter: U heeft een interruptie van mevrouw Bosma inderdaad.

00:52:05

Mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): Dank u, Voorzitter. Ik vroeg me af of de Partij van de Arbeid ervan op de hoogte is dat er al een advies ligt op dagen van piekbelasting.

00:52:11

Voorzitter: Meneer Scoop.

00:52:12

De heer Scoop (PvdA): Klopt, maar ik heb een rondje gedaan bij mij op het werk - dat doe ik vaak om te kijken hoe iets leeft en hoe het ongeveer is - en veel mensen waren niet op de hoogte daarvan, dus ik denk dat we veel kunnen winnen als we mensen hier bewuster van maken. Als ik toch over mijn collega's spreek, veel collega's hebben nu juist voor een pelletkachel gekozen, sommigen met een filter, door de hoge energieprijzen. Het lijkt me lastig om op dit moment te zeggen, dat we een verbod gaan opleggen. Het is op bepaalde dagen, dat snap ik, maar de vraag is of dat zo begrepen wordt. We kunnen veel winnen met informatie en vragen of

mensen sociaal willen zijn en willen denken aan hun burens met COPD of andere grote problemen. Ik denk dat we daar veel te winnen hebben.

00:52:50

Voorzitter: Mevrouw Bosma.

00:52:52

Mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): Bedankt. Tot slot vroeg ik me af of de Partij van de Arbeid ook ziet dat het instellen van zo een verbod een bijkomend effect kan hebben dat het gesprek loskomt in de buurt.

00:53:04

Voorzitter: Meneer Scoop.

00:53:05

De heer Scoop (PvdA): Dat snap ik en ik kan volgen, dat mensen er bewuster van worden. Ik denk echter dat je ook een stukje angst gaat creëren dat iets wordt afgepakt, terwijl je dat op een positieve manier ook kan bewerkstelligen. Misschien dat we juist meer focus moeten hebben voor de gezondheid en dat je aan anderen denkt, als je misschien een paar uurtjes minder stookt. Misschien een appel om te denken aan je medemensen en om je heen te kijken.

00:53:31

Voorzitter: Dank u wel. Een laatste interruptie van mevrouw Bosma.

00:53:33

Mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): Ja, de allerlaatste. Ik denk dat we elkaar toch vinden in dat we het in het frame niet moeten hebben over het verbod, maar juist moeten inzoomen op het feit dat wij als Groningen willen uitstralen, dat we willen inzetten op maximaal gezonde lucht op dagen dat die gezonde lucht niet vanzelfsprekend is.

00:53:49

Voorzitter: Meneer Scoop.

00:53:51

De heer Scoop (PvdA): Ja, maar het moet niet zo zijn dat we op het frame focussen, maar wel een APV hebben om het te verbieden. Als u zegt, we gaan ons richten op informeren om mensen te stimuleren, zeker. Echter, in het kader van APV vind ik dat je het moet kunnen handhaven. Stel dat mensen, dat lasen we in het voorbeeld van Amersfoort, zeggen dat ze last hebben, wie gaat het dan controleren? Het is niet te controleren. Je moet mensen niet iets voorleggen wat niet mogelijk is, dat lijkt me niet goed. Nogmaals, meer informatie en veel aandacht daarvoor, maar geen verbod op dit moment.

00:54:25

Voorzitter: Dank u wel. Zijn we daarmee aan het einde van uw woordvoering gekomen?

00:54:30

Voorzitter: Ik denk het ook. Dank u wel. Dan ga ik naar de heer Wuestman van Student en Stad.

00:54:39

De heer Wuestman (Student en Stad): Dank u wel, Voorzitter. Als ik denk aan de Groningse lucht, dan denk ik niet meteen aan houtrook of fijnstof, maar vooral aan de karakteristieke grondachtige geur van bieten. Onze lucht ruikt echter niet alleen naar bieten, maar wordt helaas ook vervuild. Hoewel de Groningse luchtkwaliteit aan de Europese en Nederlandse normen voldoet en zelfs beter is dan op andere plekken in het land, zien we toch dat wegverkeer, de bouw en houtrook kunnen bijdragen aan luchtvervuiling. Daar is dus ruimte voor lokale maatregelen. Als het aan Student en Stad ligt, gaan we daarom wat zachter rijden en wat meer praten.

00:55:10

De heer Wuestman (Student en Stad): Laten we beginnen met dat zachter rijden. Als we kijken naar vervuiling door verkeer, dan zien we dat er al een hele hoop gebeurt. Een hele hoop plannen, die als doel hebben om de uitstoot te verminderen, dragen tegelijkertijd bij aan schone lucht en dat is positief. Mijn fractie ziet nog mogelijkheden voor de maximumsnelheid op wegen. Wat ons betreft, brengen we die terug van vijftig naar dertig. Daarmee gaan we niet alleen de luchtvervuiling tegen, maar kunnen we er ook voor zorgen dat de verkeersveiligheid in de stad beter wordt.

00:55:34

De heer Wuestman (Student en Stad): Het aanpakken van houtrook is voor mijn fractie een wat heter hangijzer. Enerzijds zien we de overlast die mensen met astma en ademhalingsproblemen ervaren bij slechte weersomstandigheden, maar anderzijds zien we ook dat draagvlak voor maatregelen tegen houtstook op dit moment behoorlijk laag is met ongeveer 80% negatieve respondenten naar aanleiding van de campagne vorig jaar. Dat lage draagvlak, gecombineerd met de moeilijke uitvoerbaarheid van maatregelen, maakt dat mijn fractie hier nu weinig in ziet. Wat Student en Stad betreft, kunnen we beter met onze inwoners in gesprek gaan over houtrook.

00:56:03

Voorzitter: Voordat u verder gaat, heeft u een interruptie van meneer Brandenburg van de SP.

00:56:06

De heer Brandenburg (SP): Voorzitter, daar was die campagne tegen houtrook juist op gericht; in gesprek gaan over dat je als individu de keuze moet maken om niet te stoken op dit soort dagen. Zou daar niet de negatieve connotatie kunnen liggen? Is het niet duidelijker om te zeggen, op dagen dat de lucht slecht is, mag het niet punt in plaats van dat we het overlaten aan de 'goedhartigheid' van het individu om de juiste keuze te maken.

00:56:30

Voorzitter: Ik denk dat uw vraag helder is. Meneer Wuestman.

00:56:34

De heer Wuestman (Student en Stad): Wij zijn het daar niet helemaal mee eens. Dat zit voornamelijk in dat een verbod ontzettend lastig is, gezien de rechtszekerheid. Dat werd door de VVD eerder al aangestipt. Daarbij moet de kanttekening geplaatst worden dat er op dit moment nog geen jurisprudentie is. Het is op dit moment niet zo

dat dit bij de rechter direct geen stand houdt, alleen zolang dit risico er is, zien wij weinig in deze maatregel.

00:56:54

Voorzitter: Ik hoor een punt. Ik geef het woord aan meneer Van de Vendel en daarna aan mevrouw Bernabela.

00:56:59

De heer Van de Vendel (GroenLinks): Als ik het goed begrijp, heeft Student en Stad in de basis niet zoveel problemen met de maatregel. U vindt het een goed idee, maar baalt ervan dat het nu nog niet juridisch hard gemaakt is in de rechtbank. Zodra dat wel zo is dan is het gewoon een heel goed idee. We wachten dus op de eerste rechtszaak en dan basta.

00:57:16

Voorzitter: Eerst meneer Wuestman voor de beantwoording.

00:57:19

De heer Wuestman (Student en Stad): Nee, dan heeft de heer Van de Vendel net niet goed geluisterd naar mijn betoog, want het is het maatschappelijk draagvlak in combinatie met het feit dat dit juridisch vrij wankel lijkt. Wij denken dat er op termijn zeker ruimte is voor deze maatregel, omdat het een gedragsverandering is die waarschijnlijk op de lange termijn ingezet moet worden. Alleen wij zien op dit moment daar nog geen draagvlak voor. We denken ook dat het averechts kan werken, dat het mensen juist stimuleert in het idee 'houtstook wordt ons verboden en we mogen ook niets meer' et cetera. We denken dat we dit slimmer kunnen aanpakken als gemeente door eerst vaker met die mensen in gesprek te gaan en te wijzen op die negatieve gevolgen.

00:57:50

Voorzitter: U gaat zelf over uw antwoord, maar let u vooral op de tijd zou ik zeggen. Mevrouw Bernabela.

00:57:56

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Bedankt, Voorzitter. Ik vroeg me af hoe Student en Stad erover denkt dat de persoon die zelf aan het stoken is, met buitenstook vooral, daar natuurlijk zelf ook luchtwegproblemen van kan krijgen, al is hij niet al behept met allerlei luchtwegproblemen. Dat zou misschien beter uitgelegd moeten worden.

00:58:16

Voorzitter: Meneer Wuestman.

00:58:18

De heer Wuestman (Student en Stad): Het verbeteren van die informatievoorziening zijn wij erg voor. Denk bijvoorbeeld aan roken, dat is ook ontzettend schadelijk. Als we daar mensen beter over kunnen informeren, dan is dat heel goed. Wij denken dat die keuze nu zeker nog bij het individu blijft liggen. We zien op lange termijn wel maatregelen, wanneer dit de vrijheid van anderen inperkt, om daar verandering in brengen. Gezien het draagvlak zien we nu dat dit geen stand gaat houden. Dan denk ik dat ik door kan.

00:58:44

Voorzitter: Dan denk ik dat u kunt afronden in een aantal zinnen. Ga uw gang.

00:58:48

De heer Wuestman (Student en Stad): Helemaal top! Dan gaan we dat doen.

00:58:50

De heer Wuestman (Student en Stad): Door het creëren van onderling begrip kunnen we overlast tegengaan zonder als gemeente tussen inwoners komen te staan. De bouw heb ik nog niet genoemd, maar daar kan ik in één zin kort over zijn. Daar is gezien de woningbouwopgave, wat ons betreft, weinig ruimte voor lokale maatregelen. Kortom, schonere lucht door zachter rijden en meer te praten.

00:59:05

Voorzitter: Dank u wel. Als het goed is, heb ik nog een woordvoering tegoed van meneer Van Jaarsveld. Het hoeft niet, maar mag wel.

00:59:15

De heer Van Jaarsveld (CDA): Voorzitter, het is best vreemd, als een van je burens iets doet waar je veel last van hebt, dat je niet kunt aankloppen en er samen uitkomt. Of als er wel wordt aangeklopt, dat je er dan toch mee doorgaat. Misschien is het nog raarder, als je ermee doorgaat, dat je het een volgende keer weer doet. Dat probleem oplossen met een algeheel verbod is schieten met een kanon op een veel dieper probleem in onze samenleving. Het CDA gelooft meer in het stimuleren van ontmoeting en het creëren van gemeenschappen, waardoor je een keer gaat luisteren naar elkaar en je ook vrijer voelt om met je burens over dat soort dingen te spreken.

00:59:58

Voorzitter: Ja, u ziet het goed. Meneer Brandenburg wil graag interrumperen.

01:00:06

De heer Brandenburg (SP): Voorzitter, dit ietwat zijige CDA-verhaal gaat natuurlijk leuk op in wijken waar de onderlinge samenhang goed is en waar mensen op goede voet staan met hun burens, maar dat is in veel wijken in onze stad een iets ingewikkelder verhaal. Er zijn buurten waar je een timmer op je smoel krijgt op het moment dat je iemand vraagt om zijn buitenkachel uit te doen. Hoe ziet het CDA dat soort wijken?

01:00:28

Voorzitter: Meneer Van Jaarsveld.

01:00:33

De heer Van Jaarsveld (CDA): Ik weet niet of minder Brandenburg bereid is om een van de wijken bij naam te noemen, want ik ben erg benieuwd waar precies dit zo gaat. Dat ziet het CDA als iets wat uitgebannen zou moeten worden met een heleboel investeringen in elkaar ontmoeten. Voorzitter, dan specifiek over de punten hier. Ik denk dat de wethouder en ook andere partijen duidelijk hebben gemaakt dat onze lucht relatief schoon is en dat het voor zo een levendige grote gemeente als de onze iets is om best trots op te zijn. Het CDA is niet voor een uitbreiding van zero-emissie zones en ziet ook niets in een houtstookverbod. Het CDA is wel wat bijgedraaid over het tempo, waarin we hier door de binnenstad razen, dus laat me die kleine stap vanavond zetten. Ik heb nog tijd, toch?

01:01:22

Voorzitter: U heeft nog tijd, zeker.

01:01:23

De heer Van Jaarsveld (CDA): Dan wacht ik nog even.

01:01:24

Voorzitter: U heeft ook een interruptie van meneer Van de Vendel.

01:01:27

De heer Van de Vendel (GroenLinks): We moeten de tijd toch opmaken, zou ik zeggen. Ik ben benieuwd, het CDA wil die ontmoeting en die samenhang creëren en daarmee de schade voor 'de ontvangers' van de houtstook, om even zo te zeggen, beperken. Zijn er enige concrete ideeën om dat te doen? Heeft u daar een plan bij? Het is namelijk voor veel mensen een urgent maatschappelijk probleem. Heeft u daar enig beeld bij?

01:01:54

Voorzitter: Meneer Van Jaarsveld.

01:01:55

De heer Van Jaarsveld (CDA): Voorzitter, dat heb ik. Wij brengen binnenkort een gloednieuwe versie van dat plan uit. De vorige was van het verkiezingsprogramma 2022-2026 en de volgende komt binnenkort. In navolging daarop zou ik graag willen zeggen, nu ik toch nog tijd heb, dat het soms lijkt alsof je een liberaal bent als je dingen niet verbiedt. Deze raad lijkt zo in maakbaarheid te geloven. Laten we echter niet alles wat slecht is voor de mensen gelijk verbieden, maar ook een beetje overlaten aan het goede verstand van mensen zelf.

01:02:28

Voorzitter: Meneer Van de Vendel is nog niet helemaal tevreden met dit antwoord. Meneer Van de Vendel.

01:02:33

Voorzitter: Hij is toch tevreden.

01:02:35

De heer Van Jaarsveld (CDA): Hij is het er zelfs mee eens.

01:02:38

Voorzitter: Of hij geeft het op. Dat kan ook, dus ik ga het niet interpreteren. Hij heeft in ieder geval geen vervolginerruptie. Dank u wel voor uw woordvoering, meneer Van Jaarsveld. Daarmee hebben alle fracties het woord gevoerd. Dat betekent dat ik overga naar een reactie van het college en daarvoor geef ik graag het woord aan wethouder Van Niejenhuis.

01:02:56

De heer Van Niejenhuis: Dank u wel, Voorzitter. Ik zal de bijdragen van de verschillende fracties langslopen en proberen alle gestelde vragen te beantwoorden. Ik zal af en toe terugverwijzen naar de brief die we in mei dit jaar geschreven hebben en naar de schriftelijke vragen, die eerder beantwoord zijn en waar we al vrij inhoudelijk op een aantal zaken zijn ingegaan. De Partij voor de Dieren stelt, denk ik terecht, dat we nog niet voldoen aan de WHO-normen van fijnstof, ondanks dat de lucht in Groningen schoon is in vergelijking met andere delen van Nederland, Europa

en de wereld. Het is goed om vast te stellen dat die WHO-normen nog niet gelden als wettelijke grens. Wat niet wil zeggen, dat we ons daar niet op zouden moeten richten natuurlijk, want we weten dat de WHO-richtlijnen beter aansluiten bij de gezondheidseffecten, zoals we die nu kennen. Die waarden gebruiken we al binnen dat Schone Lucht Akkoord en daar willen we ook mee gaan werken in het Uitvoeringsplan Luchtkwaliteit, wat we nu voorbereiden en waarschijnlijk in 2026 zal verschijnen.

01:03:55

De heer Van Niejenhuis: We lopen vooruit op wat straks waarschijnlijk Europees verplicht wordt ten aanzien van de luchtkwaliteit. De Partij voor de Dieren geeft aan, dat ze aan een aantal zaken denken. Het beperken van autoverkeer, een stookverbod op de piekmomenten, dus op het moment dat het RIVM code rood geeft, en ook over het verbod van het aanleggen van rookkanalen bij nieuwbouw. Daar wil ik op reageren, Voorzitter, want een aantal andere partijen vraagt hier om. Ik denk dat een stookverbod nadelen kent. De juridische haalbaarheid is genoemd. Ook de kosten en de personele inzet is genoemd. Die moeten we als gemeente toch afzetten tegen de andere prioriteiten die we hebben als overheid. Ik zou me willen aansluiten bij het slotpleidooi van het CDA dat niet altijd alles verboden zou moeten worden, maar dat er misschien tussenwegen zijn om te verkennen.

01:04:44

De heer Van Niejenhuis: Ten aanzien van het stookverbod zijn een aantal steden, waar de luchtkwaliteit slechter is, enorm aan het pionieren. Die lopen voorop. Ik denk dat Groningen in dit geval niet in de aanval moet lopen en hier voorop hoeft, maar dat een aantal plekken dit werk al doen, waar de nood hoger is, dat prima kunnen doen. Het is voldoende om dat met interesse te volgen en misschien ook te kijken of we, als er jurisprudentie ontstaat of nieuwe doorbraken zijn, daar ons voordeel mee kunnen te doen. Een verbod op het aanleggen van rookkanalen ten behoeve van de houtstook zou het college willen onderzoeken in relatie tot het uitvoeringsprogramma. We zullen onderscheid moeten maken tussen een privaatrechtelijk verbod, je zou dus afspraken moeten maken met ontwikkelaars en bouwers die op onze grond bouwen, en een publiekrechtelijk verbod en dat in een omgevingsprogramma of iets dergelijks laten landen.

01:05:35

De heer Van Niejenhuis: Ik wil daarop toezeggen dat we dit zullen afwegen en daarop terug zullen komen in het uitvoeringsprogramma wat in 2026 zal verschijnen. Ten aanzien van het autoverkeer heb ik in eerste termijn al iets gezegd. We hebben onze mobiliteitsvisie die de vorige periode is vastgesteld. Ik denk dat de opdracht voor de volgende politieke periode is om door te gaan met de uitvoering daarvan. Dat heeft deze coalitie gedaan met de straten die naar de Gerrit Krolbrug leiden en de Kerkstraat. Zo zijn er tal van plekken aangepakt, waardoor de verkeerssnelheid naar beneden gaat en we nog meer inzetten op fietsen en wandelen.

01:06:15

De heer Van Niejenhuis: De VVD vraagt om een gemeentelijke stimuleringsregeling voor een fijnstoffilter. Ik vind dat een interessante gedachte en die zou ik willen meenemen richting het uitvoeringsprogramma om te kijken of dat inderdaad iets is wat kan en wat proportioneel is. Het verplichten van een filter kan nu niet en zou

vanuit landelijke of Europese regelgeving moeten voortkomen. Er zijn nog geen certificeringen voor een filter en het past niet in iedere installatie, dus daar zitten allerlei beperkingen op. Een stimuleringsregeling zou interessanter zijn dan een verplichting.

01:06:47

De heer Van Niejenhuis: GroenLinks vraagt om dezelfde zaken als de Partij voor de Dieren heeft gedaan en ik geloof dat ik daar zojuist op gereageerd heb. Ik vind de gedachtegang van de Partij voor het Noorden ook interessant, als je dan toch die houtstook aanpakt, moet je dat misschien in een gefaseerde aanpak doen in een periode van misschien wel tien jaar en inzetten op voorlichting en educatie, zoals we al doen.

01:07:11

De heer Van Niejenhuis: De ChristenUnie zegt in iets andere woorden dat Groningen niet voorop hoeft te lopen en dat sluit aan bij de opvatting van het college. Daarmee wil ik - dat is toch goed om te benadrukken - niets afdoen aan de daadwerkelijke klachten die mensen kunnen ervaren. We weten dat er mensen in onze gemeente zijn die forse klachten ervaren van met name houtstook en soms van verkeer. Dat wil ik absoluut niet bagatelliseren, maar we moeten ons tegelijkertijd afvragen wat doe je dan en is het proportioneel, als je kijkt naar de hoge luchtkwaliteit die we in Groningen hebben. Een aantal suggesties van de SP zou ik willen meenemen richting een uitvoeringsplan. Schone schoolroutes is misschien een leuk idee, alhoewel andere partijen dat symptoombestrijding vinden.

01:07:57

De heer Van Niejenhuis: Ik ben er bijna door, Voorzitter. Ik weet niet hoe het met de tijd zit.

01:07:59

Voorzitter: Het gaat uitstekend.

01:08:02

De heer Van Niejenhuis: Fijn. Student en Stad zegt ook dat wegverkeer en houtstook worden genoemd als voornaamste bronnen. Wij vinden ongeveer hetzelfde ten aanzien van een verbod op houtstook en ten aanzien van wegverkeer. U noemt nog dat u denkt dat er geen winst te behalen is in de bouw. U maakt zich met name zorgen over eventuele vertraging die dat zou kunnen geven in de bouw en dat dit gezien de woningnood niet te verkiezen is. Ik weet niet zeker of dat een-op-een aan elkaar te koppelen is. We moeten onderscheid maken tussen de plek waar de uitstoot plaatsvindt. Is dat in een fabriek waar bijvoorbeeld betonnen elementen worden gemaakt of andere prefab elementen of is dat op de bouwplaats?

01:08:40

De heer Van Niejenhuis: Ik denk dat we allemaal nog levendig voor ons zien hoe de Grote Markt aangepakt is met alleen maar emissieloos materiaal. Dat kon, omdat de gemeente Groningen dat heeft meegenomen in haar aanbesteding en heeft laten meewegen in de beoordeling en ook een klus van omvang heeft gegeven voor de binnenstad aan de aannemer, zodat hij dat materiaal kon aanschaffen. Ik denk dat dit iets is waar we als gemeente Groningen de komende jaren meer op zullen inzetten, ook op andere plekken buiten de binnenstad.

01:09:07

De heer Van Niejenhuis: Afsluitend, Voorzitter, want ik denk dat ik alle vragen beantwoord heb. Het college komt in 2026 met een uitvoeringsplan en daarin zullen we beschrijven wat er nodig is om de luchtkwaliteit, die hier in Groningen hebben, verder te verbeteren en op zijn minst aan de normen te laten voldoen en zo mogelijk beter. Terwijl ik dat zeg, realiseer ik me dat ik D66 niet beantwoord heb. Dat is namelijk toch wel goed om te melden. Er is een oproep om aan te sluiten bij citizen science, zodat burgers ook metingen kunnen doen. Dat willen we een plek geven in het uitvoeringsplan en we zullen ons waarschijnlijk aansluiten bij de Hinderapp, een initiatief van de provincie Groningen waar mensen niet alleen hinder kunnen doorgeven, maar ook metingen kunnen doen. Dat zou een eerste stap kunnen zijn en dat is dus met inwoners. Tot zover, Voorzitter.

01:09:59

Voorzitter: Dank u wel. Ik denk dat de meeste vragen beantwoord zijn, maar meneer Van Jaarsveld heeft misschien nog een vervolgvraag of iets nog niet gehoord.

01:10:07

De heer Van Jaarsveld (CDA): Ja, want ik maak me ernstige zorgen. Ik hoorde de wethouder op het laatst aangeven dat hij naar die inwonersmetingen gaat kijken. Ik heb van de SP begrepen, als je op de verkeerde deur klopt, dat je zomaar een vuistslag in je gezicht kan krijgen in hele wijken in deze gemeente. Ik ben benieuwd of de wethouder dat beeld, door de SP geschetst, ook herkent.

01:10:29

Voorzitter: Het college.

01:10:31

De heer Van Niejenhuis: Ik denk dat ik die waarneming bij de SP laat en dat het niet per se bijdraagt aan dit politieke debat als het college daar uitlatingen over doet.

01:10:41

Voorzitter: Dank u wel. Daarmee komen we volgens mij in de richting van het einde van dit debat. Echter, niet voordat ik u gevraagd heb hoe we hiermee verder gaan. We hebben uitgebreid over deze agendering gesproken. Het is geen raadsvoorstel, dus het gaat niet automatisch door naar de raad. Mag ik ervan uitgaan dat het onderwerp zo voorlopig voldoende besproken is? Zijn er fracties die één of meerdere moties overwegen? Ja, dan zou ik graag willen horen waarover, mevrouw Bosma.

01:11:10

Mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): Dank, Voorzitter. Wij komen samen met GroenLinks met een motie over een stookverbod bij een stookalert, maar we weten nog niet wanneer en hoe of wat.

01:11:21

Voorzitter: Ik denk dat dit gezamenlijk was, dat zei u ook. Dan wachten we daarop. Dat zien we verschijnen en we houden daar rekening mee. Dan wil ik u allen danken voor uw aanwezigheid bij deze sessie en ik wens u wel thuis.